

(/)

🏠 (/)

> Royal historie, adel, herregårde (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Herregårdshistorie 14

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/gjorslev-en-bispeborg-paa-stevns>)

Herregårdshistorie 14

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 2825

Del artikel: **f** (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/herregaardshistorie-14>)

t (<https://twitter.com/home?status=> Aktiviteten kan

ses på <http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/herregaardshistorie-14>)

in (<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/herregaardshistorie-14>)

in (<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/herregaardshistorie-14>)

(<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/herregaardshistorie-14>)

online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/herregaardshistorie-14&title=)

Herregårdshistorie 14

Britta Andersen og Marie Kirstine Elkjær (red.)

Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum

220 sider. Illustreret. 198 kr.

Af Anders Ellegaard, cand. jur.

Årbogen for 2018 fra Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum (museets nye navn) er udkommet som nummer 14 i rækken. Den forrige årbog, som også blev anmeldt på historie-online.dk, var nummer 12! Var det af overtroiske og okkulte årsager, at denne udgave ikke skulle være nummer 13? - Nej, den prosaiske årsag til nummereringen er, at museet i januar 2018 udgav bogen "Fyrstelige måltider," og den fik nummer 13.

I bogens forord skriver museumsdirektør Britta Andersen om fokuspunkterne: herregårdenes kvinder, herregårdene og adelen under Anden Verdenskrig, herregårdsgolf og kalkmalerier i Auning kirke. Britta Andersen fremhæver bogens fortsat bredt formidlende linje som dens varemærke, "som sikrer, at der er noget godt for så godt som enhver smag." - Å de'er e' hel' løwn!

Bogens store tema er "Herregårdsfruer." I introduktionen omtales de mange roller og opgaver, som fruene på en herregård havde både repræsentativt og administrativt. Der fortælles om syv forskellige herregårdsfruer i seks forskellige århundreder. Artiklerne om de historiske herregårdsfruer er fagfællebedømte. De enkelte artikler skal nævnes her.

- Dr. phil. Grethe Jacobsen skriver om "Pernille Oxe – bygherre, husfrue og lensmand." (1530-1576) på Sæbygård. Pernille Oxe var én af de relativt få kvindelige lensmænd.

- Ph.d.-stipendiat Rasmus Skovgaard Jakobsen skriver om "Mette Hardenberg til Skovsbo – kvindeidealer, husstanden og lidt om en adelsfrues møde med en dæmon." (1569-1629). Hendes ligprædiken blev udgivet to år efter hendes død. Selv om hun var adelig, blev hun mistænkt for at være besat af en dæmon. Hendes kristne tro fik dog dæmonen til at opgive. Var hun psykisk syg?

- Museumsdirektør Britta Andersen skriver om "Augusta og livets store scene – et blik på kvinders selvscenesættelse blandt 1700-tallets adelige." Hovedpersonen er Augusta Winterfeldt (1697-1740), som blev gift med Christen Scheel til Gammel Estrup. Artiklen beskriver det præg, som Augusta satte på den materielle boligindretning i hovedbygningen i første del af 1700-tallet. Hovedbygningen blev ikke ombygget efter de franske forbilleder, men Augusta satte stort præg på udsmykningen og indretningen indendørs. Artiklen gennemgår de forskellige rum i herregården. Augusta formåede at indrette det gamle umoderne hus efter tidens nyeste idealer. (Augusta går i øvrigt igen hver julenat, fordi hun af gerrighed satte sine piger til at spinde/arbejde på selveste juleaften!).

- Ph.d.-stipendiat Kristine Dyrmann skriver om "Sybille Rewentlows selskabelighed på Brahetrolleborg, 1780-1790." Anna Sybille Schubart (1753-1828) blev i 1778 gift med greve Johan Ludwig Reventlow og flyttede ind på Brahetrolleborg samme år. Artiklen fortæller om den store selskabelighed, de mange gæster, den store husholdning, børnene, kongelige besøg og ikke mindst om grevens skolereform.

- Ph.d. Signe Boeskov skriver om Marie Elisa Tang (1807-1885) til Nørre Vosborg i artiklen: "Måske er det mine Grillen – dagligdag og sindsstemninger for en nyslået herregårdsfrue." Marie Tang kom fra det bedre borgerskab i København og blev gift med Evald Tang. Hun fik dermed fra 1838 en ny tilværelse som herregårdsfrue på Nørre Vosborg. "Molly" førte udførlige dagbøger, som er grundlaget for artiklen. Bøgerne beretter om dagligliv og fest, Mollys glæder, sorger, bekymringer og sindsstemninger. Under Evalds mange rejser fandt Molly det "øde at gå til sengs."

- Museumsinspektør Jesper Munk Andersen skriver om "En herskerinde tager imod - Lucie-Marie Reventlows kamp for Brahetrolleborg." Lucie-Marie Reventlow (1884-1984) blev født ind i den tyske højadel. Hun blev gift med lensgreve Christian-Einar Reventlow i 1909. Tiden efter lensafløsningen medførte store økonomiske problemer for mange herregårde og også for Brahetrolleborg. Frasalg af ejendomme, retssager med mere gjorde livet svært. Sammenbruddet var nær. En salomonisk dom ved Landsretten sikrede trods alt grevinden og Brahetrolleborg.

- Den sidste artikel i denne række er skrevet af den højst nulevende godsejer Anne Sophie Gamborg til Møllerup: "En dag som kvindelig godsejer." Artiklen er fra hendes dagbog d. 25. april 2018. Der berettes om de mange forskellige ting, som der skal tages stilling til: planlægning af dagen, certificering af afgrøde, godkendelse af picnickurv, markedsføring, beslutning om afgrødeskift, rundvisning, ny opstalter, bestilling af gødning, aftale om bigård og aftensmad.

Cand. mag. René Ask Rasmussen og cand. mag. Maria Groth Rasmussen skriver om "Tænk på at det er godt for vores Stand – adelens rolle under Besættelsen." Både nationalsocialismen og Den Russiske Revolution gjorde indtryk på adelen. Siden Middelalderen havde adelen været "værnestand." I følge artiklen var der procentvis flere adelige i både modstandsbevægelsen og i DNSAP end der var i hele befolkningen. Efter retsopgøret efter Besættelsen blev Adelsårbogen og Den Blå Bog reviderede.

Museumsinspektør Jesper Munk Andersen skriver om "En plads i den store fortælling – Monica Wichfelds og Lucie-Marie Reventlows virke under Anden Verdenskrig." - Lucie-Marie Reventlow (1884-1984) kom i engelsk tjeneste under krigen. Artiklen er baseret på et interview efter krigen i Berlingske Tidende i 1979 og hendes krigsdagbøger. - Monica Wichfeld (1894-1945) var af irsk afstamning. Hun blev gift med en dansk attaché i London. Monica Wichfeld boede i Paris og arbejdede i modebranchen, medens hendes danske mand og børn boede i Milano. Tvunget af omstændighederne flyttede de alle i 1941 til Engestofte på Lolland under krigen, hvor hun fra 1943 hjalp modstandsbevægelsen og faldskærmsagenter. Én af disse stak hende til Gestapo, og ved dom af 12. maj 1944 blev hun dødsdømt. Dommen blev ændret til livsvarigt fængsel, og d. 27. februar 1945 døde hun i et tysk fængsel af tuberkulose. - Monica Wichfelds historie er den mest farverige af de to kvinders historier, som begge er baseret på egne udlægninger eller på andres biografier.

Dr. Elyze Storms-Smeets skriver om "War in Arcadia – country houses in the Dutch-German border Area, 1940-1945." I det besatte grænseområde beslaglagde tyskerne flere herregårde og ejendomme til brug for hovedkvarterer, depoter, kaserner, officersboliger, skoler, hospitaler m.m. I begyndelsen var der kun få skader på ejendommene, da området skulle indlemmes i Tyskland. Da de allierede kom ind i området, ødelagde krigshandlingerne mange ejendomme og marker.

Sekretær i Dansk Golfhistorisk Selskab, Erik Madsen, skriver om "Golf på danske slotte og herregårde." På dannelsesrejser i Europa i slutningen af 1800-tallet og fremefter stiftede den danske adel bekendtskab med golf. Det bredte sig til Danmark, hvor den første private golfbane blev anlagt på Frijsenborg i 1883. Artiklen beretter om udbredelsen af private golfbaner, uniformerede golfdrenge og golf på udlandsrejser.

Cand. Theol. Egon Lindberg skriver om "Sankt Laurentius i Auning kirke – et særpræget reformationsminde." I følge traditionen viser kalkmaleriet i Auning kirke Sankt Laurentius med lang frakke, baret og moderigtigt skæg. Det vigtigste er dog hans attributter: en rist (som han blev brændt på) og en bogpose med en evangeliebog i. Det specielle ved dette helgenbillede er, at det dateres til ca. 1562, hvilket er efter Reformationen, hvor helgenbilleder og -tilbedelse var blevet dømt ude. Hvis det ikke er Sankt Laurentius, hvem er det så? Forfatteren lægger flere fortolkninger på bordet, hvilken er den rigtige?

Bogens sidste afsnit er som vanligt helliget Gammel Estrup og alle aktiviteterne. 53 sider inklusive billeder. Antallet af besøgene på Gammel Estrup og nabomuseet Det Grønne Museum var i 2017 over 100.000.

Afsnittet fortsætter med omtale af udstillinger, udgivelser, forskning og undersøgelser, forskningsformidling, busture, forskningsnetværk og -samarbejde, osv. Endelig omtales personale, netværk og bestyrelse.

Til slut skriver Britta Andersen om kulturministerens museumsudredning. Den vil nok ikke bringe flere midler til museumsverdenen, men nok ændre fordelingen. Forhåbentlig bemærkes den øgede efterspørgsel på museernes arbejde: indsamling, forskning og formidling af historien som grundlag for identitet og dannelse: "Hvor kommer jeg fra?" - "Hvem er jeg?" - "Hvor skal jeg hen?"

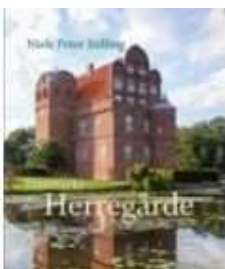
Bogens sidste billede er af en smilende stor dreng i kjole og hvidt, som hilser ved at lette på sin høje hat. Han ligner en gavtyv af en ung adelsmand parat til at erobre verden.

Årbog nr. 14 fra det meget aktive museum Gammel Estrup er et kalejdoskop af artikler om herregårdsfruers liv, adelen og hollandske herregårde under Anden Verdenskrig, golf, helgenbillede og årsberetningen.

[Historie-online.dk, den 16. januar 2019]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/gjorslev-en-bispeborg-paa-stevns>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

**DANMARKS HERREGÅRDE -
FYN OG LANGELAND**

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/danmarks-herregaarde-fyn-og-langeland>)

(/article/items/view/2929/4)

HERREGÅRDSHISTORIE 12

**DANMARKS HERREGÅRDE -
SLESVIG OG HOLSTEN**

(<http://www.historie-online.dk/boger/danmarks-herregaarde-slesvig-og-holsten>)